

עין משפט ונר מצוה

לג א טוש"ע י"ד סי' סא סעיף כ':
לד ב מ"י פי"ט מהל' כבודים הל' י טוש"ע שם סעיף כח:
לה ג ד מ"י שם הל' ט טוש"ע שם סעיף כד:
לו ה ו מ"י שם הל' ח טוש"ע שם סעיף ט:
לז ז מ"י שם הל' יד טוש"ע שם סעיף ה:
לח ח מ"י שם הל' כב טוש"ע שם סעיף יב:

»

תורה אור השלם

1. וְהָיָה יְהוָה מְשַׁפֵּט הַכּוֹכָבִים מֵאֵת הַיָּם מֵאֵת זִבְחֵי הַזֹּבֵחַ אִם שׁוּר אִם שָׁה וְנָתַן לַפֶּה הַזֶּה וְהַלְוִיִּים וְהַשִּׁבְתִּי:

דברים יח ג
2. וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל אֶהֱרֹן וְאֵנִי הִנֵּה נֹתְנִי לָךְ אֶת מִשְׁמַרְתִּי תַרְמוּמֹתֵי לֶכֶל קָדְשִׁי בְּכִי יִשְׂרָאֵל לָךְ נֹתְנִים לְמִשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחֹק עוֹלָם:

במדבר יח ח
3. הַמִּקְרִיב אֶת דָּם מִבְּנֵי אֶהֱרֹן לֹא יִתְּנֶה שׁוֹק הַיָּמִין קִלְמָתוֹ:

ויקרא ז לג

קלב:

כשהוא אומר מאת זובחי הזבח, דמיירי בטבח ולא קאי אלעם דנמעט טבח כהן מדלף כתיב מאת העם זובחי הזבח וכתיב מאת זובחי ימירה הפסיק הענין דלכל שהוא טבח קאמר ואפילו כהן הואיל ושחיט טבח אפילו למכור רחמנא פטריה אלא דמדרבנן גזרו כשהוא טבח ליתן מתנות כהונה אפילו הבהמה שלו שלא ירגילו טבחי ישראל לשתף כהנים עמהם ליפטר מן המתנות ועד ג' שבתות דאיכא למימר דדידיה שחיט לא גזרו רבנן ואוקמוהו על דין מורה ומכאן ואילך גזרו וכי קבע מסכתא מיד מוכח דלאו לדדיה שחיט ולכן גזרו לאלתר כדמוכח בסמוך ולא כפי' הקונטרס דפירש דחייב מה"ט בשוחט למכור דא"כ שנים או שלשה שבתות אלאי פטור אטו שלשה שבתות כתיבי בטבח ועוד אי מן התורה א"ל שאלה היה יודע ר' טבלא דבר זה אלא ודאי תקנת חכמים היא כדפירשנו ור' טבלא לא הוה שמיע ליה הך תקנתא עד דלמך ליה ר"י: **בא"ל**ן אויבא טבליים. ממש דמתנות ילפינן נתינה נתינה מתרומה צ' ראשית הגז (לקמן דף קלו.). **אין נאכרין אלא צאי ואלא** בחדל' וא"ת דצפ' כל המדיר (ונשים דף ס:) אמרי' ובכולן רשאין הכהנים לשנות באכילה לאוכלן כליוין שלוקין מצושלין ואמר בגמרא^(ס) טעמא משום דכתיב צהו למשרה פירוש לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין ונראה דודאי כמו שטוב לו ונהנה יותר מצי אכלי להו אבל אדם שטוב לו עלי כשלוך ומצושל יאכל עלי שהוא דרך גדולה יותר: **ולא**ן מיצתא היא דתניא בו'. הוה מצי למימר מדאמרין צריש פירקין^(ט) המחזיקין צמורת ה' יש להם מנת משמע מחזיק אפילו שאין צקין^(י): קבלות

עשה ציצית ואינו עושה מכין אותו עד שתצא נפשו אלא דקנסין להו בלא אתרייתא כי הא דרבא קנים אטמא רב נחמן בר יצחק^(י) קנים גלימא ואמר רב חסדא ה"זרוע לאחד וקבה לאחד לחיים לשנים איני והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר במערבא פלגינן להו יגרמא גרמא התם בדתורא^(י) אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן אסור לאכול מבהמה שלא הורמה מתנותיה^(י) אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל האוכל מבהמה שלא הורמה מתנותיה כאילו אוכל טבליים^(י) ולית הלכתא כוותיה אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא ה"צלי ואין נאכלות אלא בחדלל מאי טעמא אמר קרא^(י) למשחה^(י) לגדולה כדרך שהמלכים אוכלים ואמר רב חסדא עשרים וארבע מתנות כהונה כל כהן שאינו בקי בהן אין נותנין לו מתנה ולאו מילתא היא^(י) דתניא רש"א כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה שנאמר^(י) המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה אין לי אלא זה בלבד מניין לרבות חמש עשרה עבודות כגון^(י) היציקות והבלילות והפתיתות והמליחות תנופות והגשות [והקמיצות] הקטרות [והמציות] [והמליקות] וקבלות

היה מחלק האזר לשנים עדיין יש בכל חלק וחלק שיעור נתינה מעליא אבל צבהמה דקה אם היה מחלק האזר לשנים לא היה בכל חלק נתינה מעלייתא ורחמנא אמר (דברים יח) ונתן לכהן נתינה יפה: **למשחה**. צמתנות כהונה כתיב צויקח קרח לך נתמים למשחה כל מתנות שנתתי לך צכהונתך נתתי לך לגדולה כדמתרגמינן^(י) לרצותא: **עשרים וארבע**. לקמן בפירקין (קלג:) חשיב להו: **שאינו צקי צהן**. היאך דין מתנה היאך נאכלין בגדולה: **שאינו מודה צעזודה**. שאמר בלבו דברי הכל הן ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה צדה מלצו: **אין לו חלק צכהונה**. אין לו חלק צקדשים: **המקריב**. היא הולכה: **היציקוס והצלינות**. שותן שמן צמנא וצוללה וזחור ונותן עליה שמן לקיים צה מצות יציקה ויצק עליה שמן [ויקרא צ] כדאמרין צאלו מנחות^(י) דכולן צריכות שלשה מתנות שמן: **הפסיתוס**. מנחת מצבת ומרצשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמאות לאחר אפיה פותמן ומחזירין לסולתן וקומצין^(י) דכתיב [שם] פתות אותה פתים וגו': **המליחות**. צמלח תמלח (ויקרא צ): **הטנופות**. מוליך ומציא. ולא כל המנחות טעונות תנופה והגשה והתם [מנחות ס. ואילך] מפרש להו יש טעונות תנופה ולא הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה. ומה היה הגשה מגישה כשהיא צכלי קודם קמיאה ומגישה לקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן צמנחות (פא.) וצקוטה (יד.): והמליקות גרסין ולא גרסין והקריבות. דהא איהו חשיבא צרישא וצהדיא פרט צה קרא (ויקרא יי) המקריב את זבח השלמים והיא הולכה:

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

אמר רב אשעיא. הכא צמאי עסקינן דקתני מתניתין דפוטרינן את כולן צצא אותו צכור ליד כהן ונפל צו מוס קצוע: **וליתני כהן ועוצד כוכבים כו'**. דהא לא איקרו עם ומאי אירא דקתני השוחט: **ואם אומרת**. מתניתין דקתני השוחט אתא לאשמועינן דבעלמא היכא דקשחט צהמת ישראל הדין עם הטבח דינו של כהן לתצוב מתנותיו מן הטבח והכא כיון שהצבמה של כהן ועוצד כוכבים הוא פטור הטבח מן המתנות והא לא מצינן למילף מכהן ועוצד כוכבים לחוד: **ולא מאת הכהנים**. קס"ד^(י) דכהנים לא איקרו עם: **כשהוא אומר מאת זובחי הזבח**. כלומר^(י) מי שהוא ואפילו כהן להציא כהן שנעשה טבח למכור אבל הצבמה שהוא שוחט לצרכו פטור: **והוא דחיקא ליה מילתא**. דחוק ועני יהי: **דמגו דפטורס** להו **ממסגתא**. מזרוע לחיים וקבה כדאמרין צמתני' המשחמף עמהם פטור מן המתנות: **חייבים**. להאי ישראל שנשחמף עם אותו כהן: **זיל אפיין**. הוצא אותם מתחת ידיך ותתנם לכהן: **מפיקנא לך כו'**. כלומר כל ראותיו וסיעותיו אמנה לו: **מאונך**. מאוזן: **ססים** ושלש שבתות פטור מן המסגות. לתתם לכהן אחר משום דלכתי לא קציע ואינן יודעין עדיין שהוא טבח אבל מכאן ואילך חייב הואיל דקציע: **לעציד ליה מר הכי דדרכי אחא**. ותפטרנו משמים ושלש שבתות: **א"ל הני מילי**. דקא"ר אחא חוקני דרוס דשמים ושלש שבתות פטור: **היכא דלא קצע מסגתא**. חנות: **אצל הכא**. האי טבח כהן צכר קצע חנותו וגלי אלעתיא דקציע: **דלא מפריש מסגתא**. לכהן אחר: **הא עשרין ותרסין שנין**. כלומר צכר עצרו כ"צ שנה: **למאי הלכתא**. קאמר הא עשרין ותרתינן שנין: **אילימא**. דמאחר שעמדו צשמתא כ"צ שנה תו לא משמתינן להו: **והסניא צד"א**.^(י) דתו לא משמתינן להו: **צמנא**ם ל"ם. דלית ציה מיתה או כרת דקס ליה דצדצה מיניה: **כגון אומרים לו עשה סוכה עשה לולב**. שאין צהן חסרון כיס כולי האי: **אלא**. הא קמ"ל רבה מאחר שעמדו צשמתייהו כ"צ שנה קנסין להו צלא התראה אבל קודם לכן לא: **קנים אטמא**. כל היקר היה גחלי^(י) ממי שלא היה רוצה לתת המתנות לכהן והיה נותנה לכהן: **ואמר רב חסדא**. מתנות כהונה כך היא נחלקת זרוע היה נותן ישראל לכהן אחד וקבה לכהן אחד ולחיים לשני כהנים: **גרמא גרמא**. כל ועם ועם^(י) היה מחלק לשנים: **הסם צדסורא**. צשור הגדול שאצריו גדולים ציותר דאפילו

היה מחלק האזר לשנים עדיין יש בכל חלק וחלק שיעור נתינה מעליא אבל צבהמה דקה אם היה מחלק האזר לשנים לא היה בכל חלק נתינה מעלייתא ורחמנא אמר (דברים יח) ונתן לכהן נתינה יפה: **למשחה**. צמתנות כהונה כתיב צויקח קרח לך נתמים למשחה כל מתנות שנתתי לך צכהונתך נתתי לך לגדולה כדמתרגמינן^(י) לרצותא: **עשרים וארבע**. לקמן בפירקין (קלג:) חשיב להו: **שאינו צקי צהן**. היאך דין מתנה היאך נאכלין בגדולה: **שאינו מודה צעזודה**. שאמר בלבו דברי הכל הן ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה צדה מלצו: **אין לו חלק צכהונה**. אין לו חלק צקדשים: **המקריב**. היא הולכה: **היציקוס והצלינות**. שותן שמן צמנא וצוללה וזחור ונותן עליה שמן לקיים צה מצות יציקה ויצק עליה שמן [ויקרא צ] כדאמרין צאלו מנחות^(י) דכולן צריכות שלשה מתנות שמן: **הפסיתוס**. מנחת מצבת ומרצשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמאות לאחר אפיה פותמן ומחזירין לסולתן וקומצין^(י) דכתיב [שם] פתות אותה פתים וגו': **המליחות**. צמלח תמלח (ויקרא צ): **הטנופות**. מוליך ומציא. ולא כל המנחות טעונות תנופה והגשה והתם [מנחות ס. ואילך] מפרש להו יש טעונות תנופה ולא הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה. ומה היה הגשה מגישה כשהיא צכלי קודם קמיאה ומגישה לקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן צמנחות (פא.) וצקוטה (יד.): והמליקות גרסין ולא גרסין והקריבות. דהא איהו חשיבא צרישא וצהדיא פרט צה קרא (ויקרא יי) המקריב את זבח השלמים והיא הולכה:

היה מחלק האזר לשנים עדיין יש בכל חלק וחלק שיעור נתינה מעליא אבל צבהמה דקה אם היה מחלק האזר לשנים לא היה בכל חלק נתינה מעלייתא ורחמנא אמר (דברים יח) ונתן לכהן נתינה יפה: **למשחה**. צמתנות כהונה כתיב צויקח קרח לך נתמים למשחה כל מתנות שנתתי לך צכהונתך נתתי לך לגדולה כדמתרגמינן^(י) לרצותא: **עשרים וארבע**. לקמן בפירקין (קלג:) חשיב להו: **שאינו צקי צהן**. היאך דין מתנה היאך נאכלין בגדולה: **שאינו מודה צעזודה**. שאמר בלבו דברי הכל הן ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה צדה מלצו: **אין לו חלק צכהונה**. אין לו חלק צקדשים: **המקריב**. היא הולכה: **היציקוס והצלינות**. שותן שמן צמנא וצוללה וזחור ונותן עליה שמן לקיים צה מצות יציקה ויצק עליה שמן [ויקרא צ] כדאמרין צאלו מנחות^(י) דכולן צריכות שלשה מתנות שמן: **הפסיתוס**. מנחת מצבת ומרצשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמאות לאחר אפיה פותמן ומחזירין לסולתן וקומצין^(י) דכתיב [שם] פתות אותה פתים וגו': **המליחות**. צמלח תמלח (ויקרא צ): **הטנופות**. מוליך ומציא. ולא כל המנחות טעונות תנופה והגשה והתם [מנחות ס. ואילך] מפרש להו יש טעונות תנופה ולא הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה. ומה היה הגשה מגישה כשהיא צכלי קודם קמיאה ומגישה לקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן צמנחות (פא.) וצקוטה (יד.): והמליקות גרסין ולא גרסין והקריבות. דהא איהו חשיבא צרישא וצהדיא פרט צה קרא (ויקרא יי) המקריב את זבח השלמים והיא הולכה:

»

מסורת הש"ס

א) [לקמן קלו.], ב) [ועי' מוס' שבת ס': ד"ה השחא ומוס' מדה לו: ד"ה ארבעים], ג) [כתובות פו., ד) [ועי' מוס' לקמן קלו: ד"ה כרי אלעלין], ה) [מגילה כח. [ע"ש], ו) [צ"ל ואמר], ז) [סוטה טו. ונחסי כח. [א.], ח) [מנחות יח: ע"ש [מוספתא דמאי פ"ב ה"ז], ט) [מוספתא דמאי פ"ב ה"ז] ועי' צמס' מנחות יח: [נרש"ש מ"ז], י) [בס"א: כל, [ועי' פירש"י צכטות], יא) [צ"ל צמס': לוקח, יב) [לריו], יג) [מנחות עד:], יד) [שם שם:], טו) [שם שם:], יז) [דף קל:], יח) [ועי' מוס' מנחות יח: ד"ה מודה צעזודה],

»

גליון הש"ס

בב' ולית הלכתא כוותיה. עי' לעיל דף לו ע"ב מוס' ד"ה שלא דף ודף קלא ע"א ד"ה הי' דף קלד ע"ב ד"ה דלשתי:

»

הגהות הב"ח

א) בב' אמר ר"י בן נוי וכל זקי דרוס:

»

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) בב' אמר ר' חסדא האי כהנא דלא מפרש מתנתא. צ"ב מ"י פ"ו מהל' פ"ח הל' יד אות י':

»

מוסף רש"י

הדין עם הטבח. דינו של כהן לתצוב מן הטבח המתנות ואע"פ שאין הבהמה של טבח אלא משל אחרים (ועי' קלג.). במה דברים אמורים. דלוקה ארבעים (כתובות יג.) דארבעים ותו לא (ועי' קי.) במצות לא תעשה. צככר נעשית העצירה (שם). אבל במצות עשה. שלפניו ואינו רוצה לקיימה (שם). מכין אותו עד שתצא נפשו. קודם שעצר על העשה ויש צידו לקיים (כתובות יג.). חמש עשרה עבודות. נשואת כפים דכפטים וזמזן חדא חשיב ליה (מנחות יח.).